

Vilkår for Erhvervs- og Produktansvar

29-1 Maj 2020

Priser, summer og selvrísici er opdateret til 2022 priser.

Andre oplysninger

Personoplysninger mv.

Som kunde har du naturligvis mulighed for at se, hvilke personoplysninger vi har om dig. Det vil typisk være oplysninger om navn, adresse, CPR-/CVR-nummer og dine forsikringer. Hvis du ønsker at se disse oplysninger, kan du blot skrive til:

Bornholms Brandforsikring A/S
Tornegade 8
3700 Rønne

Hvis du ikke ønsker at modtage markedsføringsmateriale fremover, kan du blot skrive til samme adresse.

Vi skal informere dig om, at oplysninger om dit kundeforhold bliver registreret centralt i Bornholms Brandforsikring.

Provision

Vi kan oplyse, at nogle af Bornholms Brandforsikrings medarbejdere får provision eller bonus, når de sælger en forsikring.

Nemkonto

Bornholms Brandforsikring benytter Nemkonto-systemet til at udbetale penge til dig, hvis vi har registreret dit CPR-/SE-/CVR-nummer.

Et par ord om forsikringen.....	3
Ordforklaring.....	3
Et par ord om Skadehjælp.....	3
Skadehjælp.....	3
Har du spørgsmål til forsikringen?.....	3
De sikrede	4
Erhvervsansvar.....	4
1. Hvad er dækket?.....	4
2. Forsikringen dækker ikke ansvar for skade på ting	4
Produktansvar	5
3. Hvad er dækket?.....	5
4. Forsikringen dækker ikke ansvar for	5
Fælles for Erhvervsansvar og Produktansvar.....	7
5. Afværgelse af skade	7
6. Aftaler om ansvar og erstatning	7
7. Geografisk dækningsområde.....	7
8. Afgrænsning overfor særlige ansvarsforsikringer	8
9. Generelle undtagelser	8
10. Forsæt, grov uagtsomhed mv.	8
11. Forsikringstid.....	9
12. Dækningssummer og selvrisiko	9
13. Serieskader	10
14. Anmeldelse af forandringer (risikoændring)	10
15. Anmeldelse af skade.....	10
16. Andre forsikringer mod samme risiko.....	10
17. Regulering.....	10
Tillægsdækninger	11
18. Behandling og bearbejdning (erhvervsansvar)	11
19. Behandling og bearbejdning (produktansvar).....	11
20. Ingrediens- / komponentskade	11
21. Ingrediens- / komponentskade og tab.....	12
22. Udvidet ansvar for beboelsesejendom	13
23. Bestyrelsesansvar for andelsbolig- /ejerlejlighedsforening	14
24. Retshjælp (erhverv)	16
25. Retshjælp (andelsbolig- og ejerlejlighedsforening).....	21
26. Omstilling af låse	25
Ordforklaring i alfabetisk orden.....	26

Et par ord om forsikringen

For forsikringen gælder reglerne i lov nr. 129 af 15. april 1930 (lovbekendtgørelse nr. 999 af 05.10 2006) med senere ændringer om forsikringsaftaler, for så vidt de ikke er fraveget ved de almindelige og særlige vilkår.

Dækning efter de almindelige vilkår ydes i øvrigt i overensstemmelse med de af SKAFOR (F & P) og Dansk Industri i fællesskab udarbejdede kommentarer hertil. Andre vilkår kan aftales, herunder udvidelse af dækningen i forhold til de anførte undtagelsesbestemmelser.

Ordforklaring

I vilkårene finder du ord, som er markeret med *. Det betyder, at ordet er nærmere forklaret i ordforklaringen. Du finder ordforklaringen bagerst i dine vilkår.

Et par ord om Skadehjælp

Skadehjælp

Du kan anmelde skader på www.bornholmsbrand.dk eller på en blanket, som du kan få i vores kundeservice.

Har du spørgsmål til forsikringen?

Ring til Bornholms Brand, hvis du har spørgsmål til forsikringen på telefon 56 93 00 00.

De sikrede

Forsikringen dækker forsikringstageren og de i forsikringstagerens tjeneste værende personer.

Erhvervsansvar

Gælder, hvis dækningen er oprettet ifølge forsikringsaftalen.

1. Hvad er dækket?

Forsikringen dækker sikredes erstatningsansvar for skade tilføjet personer eller ting under udøvelse af den i forsikringsaftalen nævnte virksomhed samt erstatningsansvar, der pålægges sikrede som ejer eller bruger af bygning eller grundareal, der benyttes ved virksomhedens drift.

2. Forsikringen dækker ikke ansvar for skade på ting:

- A** som tilhører forsikringstageren.
- B** som sikrede har til lån, leje, opbevaring, afbenyttelse, befordring eller af anden grund har i varetægt eller har sat sig i besiddelse af.
- C** ved tyveri eller bortkomst af gæster/kunders ejendele
- D** som sikrede har påtaget sig at klargøre, installere, reparere, montere eller på anden måde bearbejde eller behandle, såfremt skaden sker under hvervets udførelse.
- E** forårsaget ved, at produkter eller ydelser udebliver, ikke kommer rettidigt frem eller ikke præsteres rettidigt.
- F** forårsaget ved den sikredes udførelse af jordarbejder, herunder jordboring og jordgrubning, nedramning og optrækning af spunsvægge eller andet, nedbrydningsarbejder, grundvandssænkninger og andre grundvandsreguleringer.
- G** forårsaget ved den sikredes brug af sprængstoffer.
- H** forårsaget ved arbejder på bygning eller grundareal, der benyttes ved virksomhedens drift, i form af
  - byggearbejder (nybygning, ombygning, tilbygning mv.), hvad enten de udføres af sikrede eller andre.
  - jord-, vand- eller nedbrydningsarbejder mv. som nævnt i punkt 2.F. og sådanne arbejder udført af andre end sikrede.
- I** Forsikringen dækker kun ansvar for forurening af eller igennem luft, jord eller vand fra den sikredes virksomhed, fra virksomhedens affaldsdepoter eller dens bortskaffelse af spild-, overskuds- eller affaldsprodukter samt derved forvoldt skade på person eller ting, såfremt skaden er opstået uventet, utilsigtet og ved et pludseligt uheld og ikke er en følge af, at sikrede forsætligt eller groft uagtsomt har overtrådt de til enhver tid gældende offentlige forskrifter, og i øvrigt kun med den herfor i forsikringsaftalen særskilt angivne dækningssum.

Forsikringen dækker på samme betingelser ansvar for forurening, hvis den forsikrede virksomhed er omfattet af den i Lov om erstatning for miljøskader og eventuel afløsende lovgivning indeholdte liste over virksomheder, for hvilke der gælder et objektivt ansvar.

Skade på kloak, rørledninger, rensningsanlæg eller tilsvarende som følge af udledning gennem eller til disse anses for en forureningsskade og dækkes kun med de i nærværende punkt angivne begrænsninger.
- J** Det er en betingelse, at såvel skadeårsag som skadevirkning er sket på ét og samme tidspunkt og ikke over et tidsrum. Skade som følge af f.eks. slid, tæring eller lignende er derfor ikke dækket.

- K** Forsikringen dækker ikke ansvar for formuetab, medmindre dette er en følge af en af forsikringen dækket person- eller tingskade.
- L** Forsikringen dækker ikke bøder eller tilsvarende, hvad enten de tilfalder det offentlige eller private, herunder punitive damages.
- M** Forsikringen dækker kun ansvar for skade på ledninger, kabler og kloakker, under forudsætning af, at det kan dokumenteres, at der forinden ethvert ud- eller opgravningsarbejdes påbegyndelse:
1. Er indhentet tilladelse fra myndighederne, hvor dette kræves.
  2. Hos myndigheder og ledningsejere er indhentet kortmateriale og undersøgt hvor ledninger, kabler og kloakker er anbragt.
- Ved enhver skade på ledninger, kabler eller kloakker gælder en selvrisiko på 10 %, dog mindst 2.000 kr. og højst 10.000 kr.

Produktansvar

Gælder, hvis dækningen er oprettet ifølge forsikringsaftalen.

3. Hvad er dækket?

Forsikringen dækker sikredes erstatningsansvar for skade på person eller ting forvoldt af sikredes produkter eller ydelser, efter at de er bragt i omsætning eller præsteret. Dækning er betinget af, at skaden er forvoldt under udøvelse af den i forsikringsaftalen, nævnte virksomhed og af produkter eller ydelser, som er angivet i forsikringsaftalen.

4. Forsikringen dækker ikke ansvar for

- A** skade på eller tab vedrørende selve produktet eller ydelsen.
- B** skade eller tab i forbindelse med reparation, installation eller montage i luft- og søfartøjers navigations-, radar-, fremdrifts- og styringssystemer, der indgår i nævnte.
- C** skade eller tab, der kan henføres til produkter der indgår direkte eller indirekte i medicinsk udstyr.
- D** skade eller tab forvoldt af leverede lægemidler og utensiler, som er omfattet af den til enhver tid gældende lægemiddellov.
- E** skade eller tab der skyldes fejl på komponenter og ydelser der indgår i vindmøller.
- F** skade eller tab for kosmetiske fænomener som fx afvigelse i størrelse og farve eller farveafsmitning.
- G** skade eller tab i forbindelse med reparation, installation eller montage af klimaanlæg til animalsk produktion, gartnerier og lignende.
- H** skade eller tab, som skyldes manglende opfyldelse af myndighedernes til enhver tid stillede krav og forskrifter herunder, men ikke begrænset til, afprøvning, erklæringer, produktinformation, anvendelsesdeklaration, brugsanvisning og mærkning. Ved eksport skal tilsvarende krav i forhold til importlandets regler være opfyldt.
- I** skade på eller tab vedrørende ting tilhørende forsikringstageren.
- J** skade på eller tab vedrørende ting, som sikrede har i sin varetægt mv. som anført i punkt 2.B.
- K** skade på eller tab vedrørende ting, som sikrede har påtaget sig at klargøre, installere, reparere, montere eller på anden måde bearbejde eller behandle, hvad enten skaden sker under hvervets udførelse som anført i punkt 2.D eller skaden sker efter hvervets udførelse som følge af dette.

- L** skade på eller tab vedrørende ting forårsaget af sikredes jord-, vand- eller nedbrydningsarbejder mv. som anført i punkt 2.F.
- M** skade på eller tab vedrørende ting forårsaget af sikredes brug af sprængstoffer.
- N** Forsikringen dækker ikke ansvar for formuetab som ikke er en følge af en af forsikringen dækket person- eller tingskade. Forsikringen dækker heller ikke følgende formuetab, selv om de er en følge af en af forsikringen dækket person- eller tingskade:
1. Tab, udgifter eller omkostninger forbundet med at hjemtage, genfremstille, omlevere, omgøre, reparere, tilintetgøre, bortfjerne eller træffe tilsvarende foranstaltninger med hensyn til defekte produkter eller ydelser,
  2. Driftstab, tidstab, avancetab og lignende indirekte tab, jf. dog punkt 6 C,
  3. Bøder eller tilsvarende, hvad enten de tilfalder det offentlige eller private, herunder "punitive damages".
- O** Forsikringen dækker ikke sikredes ansvar for skade på eller tab vedrørende ting, herunder bygninger:
1. som sikredes produkt eller ydelse er gjort til en del af, er opblandet eller indarbejdet i, sammenføjet med, benyttet til emballering af eller på anden måde forbundet med.
  2. som sikredes produkt eller ydelse er oparbejdet til, benyttet til oparbejdelse af eller foder for.
  3. som sikredes produkt eller ydelse benyttes til fremstilling, bearbejdning eller anden form for behandling af.
  4. Dækning ydes i de i punkt 4.O.1. – 4.O.3. nævnte tilfælde, hvad enten der foreligger en skade som angivet i punkt 3 eller et formuetab som angivet i punkt 4.N. 1. punktum, under de i øvrigt i punkt 3 nævnte betingelser, men kun med den herfor i forsikringsaftalen særskilt angivne dækningssum.
  5. Dækningen er begrænset til sikredes ansvar for det direkte tab forbundet med, at en fremstillet eller bearbejdet ting – på grund af sikredes produkt eller ydelse – må kasseres, repareres, er blevet dyrere at fremstille eller bearbejde eller mindre værd.
  6. Dækning ydes kun for den fremstillede eller bearbejdede tings værdiforringelse, de yderligere fremstillings- eller bearbejdningssomkostninger eller selve reparationsudgiften.
  7. Andre omkostninger og tab, herunder som følge af udsendelse af personel, hjemkaldelse, opsporing, undersøgelse eller transport af den fremstillede eller bearbejdede ting eller udsendelse af meddelelser vedrørende denne, dækkes ikke.
  8. I de tilfælde, hvor sikredes produkt eller ydelse har forvoldt skade på eller tab vedrørende ting som nævnt i punkt 4.O.1. og punkt 4.O.2., sker dækning med fradrag af værdien af sikredes produkt eller ydelse uden defekt.

Fælles for Erhvervsansvar og Produktansvar

5. Afværgelse af skade

- A** Forsikringen dækker ikke skade, hvis indtræden sikrede forsætligt eller groft uagtsomt har undladt at afværge.
- B** Opstår der en umiddelbar fare for, at en skade omfattet af forsikringen vil indtræde, dækker forsikringen med den i forsikringsaftalen herfor særskilt angivne dækningssum de udgifter og tab, som er forbundet med foretagelse af de til farens afværgelse nødvendige foranstaltninger, hvad enten vedkommende foranstaltning træffes af sikrede eller af en tredjemand, over for hvem sikrede er ansvarlig.
- C** For så vidt angår afværgelse af fare for indtræden af en af Produktansvarsforsikringen omfattet skade, dækker forsikringen dog ikke udgifter eller tab forbundet med foretagelse af foranstaltninger som nævnt i punkt 4.N.1., selv om de foretages med henblik på afværgelse af fare. Det samme gælder udgifter eller tab, som er forbundet med en undersøgelse af, om et produkt eller en ydelse er defekt, eller om der foreligger fare som anført i punkt 5.B., eller som en følge af, at et defekt produkt eller en defekt ydelse ikke kan anvendes.

6. Aftaler om ansvar og erstatning

- A** Forsikringen dækker ikke ansvar, som følger af et tilsagn fra sikrede om en anden erstatningsydelse eller om et videregående ansvar end, hvad der følger af almindelige erstatningsregler. Findes tilsagnet i forsikringstagerens almindelige salgs- og leveringsbetingelser, og har Bornholms Brand godkendt tilsagnet, er et i dette begrundet ansvar for en af forsikringen i øvrigt omfattet skade dog dækket.
- B** Har forsikringstageren ved aftale fraskrevet sig ret til erstatning, dækker forsikringen ikke i det omfang Bornholms Brands regresret herved begrænses, medmindre
1. fraskrivelsen findes i forsikringstagerens almindelige indkøbsbetingelser, og Bornholms Brand har godkendt fraskrivelsen.
  2. fraskrivelsen findes i de af forsikringstagerens leverandør anvendte salgs- og leveringsbetingelser, og disses indhold og anvendelse er i overensstemmelse med, hvad der er sædvanligt i et forhold som det foreliggende.
- C** Har forsikringstageren i sine almindelige salgs- og leveringsbetingelser fraskrevet sig ansvar for formuetab omfattet af punkt 4.N.2., og har Bornholms Brand godkendt denne fraskrivelse, dækker forsikringen sådant tab, der følger af en af punkt 3 dækket person- eller tingskade, såfremt sikrede, uanset fraskrivelsen, er ansvarlig herfor.

7. Geografisk dækningsområde

- A** Forsikringen dækker skade, som er sket inden for det i forsikringsaftalen angivne geografiske område.
- B** Skade omfattet af Produktansvarsforsikringen, som er sket uden for det i forsikringsaftalen angivne geografiske område, dækkes kun, såfremt skaden er forvoldt af et produkt eller en ydelse, som - i uændret stand, i bearbejdet stand eller som bestanddel af andre produkter eller ydelser - er bragt uden for det i forsikringsaftalen angivne geografiske område
- enten i ikke-erhvervmæssigt, privat øjemed,
  - eller i erhvervmæssigt øjemed, uden at sikrede havde eller burde have kendskab hertil.
- C** Anden skade end sådan, som omfattes af Produktansvarsforsikringen, sket uden for det i forsikringsaftalen angivne geografiske område, dækkes kun, såfremt skaden er forvoldt af sikrede under rejse eller midlertidigt ophold dér og ikke skyldes sikredes arrangement af eller deltagelse i udstillinger, demonstration af produkter eller ydelser, betjening af maskiner eller maskinelle anlæg eller anden deltagelse i produktionsprocesser.

8. Afgrænsning overfor særlige ansvarsforsikringer

Forsikringen dækker ikke ansvar for:

- A** Skade forvoldt ved sikredes benyttelse af motordrevet køretøj. Såfremt der er tegnet motorkøretøjsforsikring for sådant køretøj, dækker nærværende forsikring på disse forsikringsbetingelser det ansvar, der ikke omfattes af motorkøretøjsforsikringen, når køretøjet er i brug som arbejdsredskab.
- B** Skade forvoldt ved sikrede benyttelse af søfartøj eller luftfartøj.
- C** Skade forvoldt af sikredes hund.
- D** Skade forvoldt af sikrede som jæger i det omfang, sådant ansvar dækkes af jagtforsikringen.
- E** Nuklear skade som defineret i paragraf 1 i lov om erstatning for atomskader (nukleare skader).

9. Generelle undtagelser

Forsikringen dækker ikke ansvar eller tab for:

- A** Asbestskader.
- B** Luftfart, herunder luftfartøjer og lufthavne.
- C** Offshore.
- D** Jernbanedrift, herunder jernbane og sporvogne.
- E** Havne, dokker og kajer.
- F** Svævebaner og stolelifte.
- G** Forlystelsesparker.
- H** Skisportssteder.
- I** Affaldspladser.
- J** Minedrift.
- K** Som følge af terrorhandling.
- L** Personskade tilføjet patienter/kunder/klienter under eller som følge af behandling.
- M** Professionel rådgivning, beregning og projektering.
- N** Lodsning og lastning af skibe.
- O** Opstået og konstateret i USA og Canada.

10. Forsæt, grov uagtsomhed mv.

- A** Forsikringen dækker ikke ansvar for skade eller tab forvoldt af sikrede med forsæt eller under selvforskyldt beruselse.
- B** Forsikringen dækker ikke ansvar for skade omfattet af Erhvervsansvarsforsikringen på ting, når skaden skyldes, sikredes grove tilsidesættelse af elementære sikkerhedsforanstaltninger.
- C** Forsikringen dækker ikke ansvar for skade eller tab omfattet af Produktansvarsforsikringen, såfremt
  - skaden eller tabet kan henføres til et groft uforsvarligt forhold i forbindelse med ledelsen af virksomheden.

- forsikringstageren eller den, hvem det på dennes vegne påhviler at lede virksomhedens drift, var vidende om eller alene af grov uagtsomhed uvidende om, at vedkommende produkt eller ydelse var defekt, eller har hidført en sådan med forsæt.

- skaden eller tabet skyldes, at der forsætligt eller groft uagtsomt er givet urigtige oplysninger om anvendeligheden af vedkommende produkt eller ydelse, uanset formen for en sådan oplysning.

- D** Forsikringen dækker ikke sikredes erstatningsansvar for formuetab og/eller skade tilføjet personer eller ting, som skyldes påvirkning af asbest.
- E** Forsikringen dækker ikke ansvar for nogen form for forurening forvoldt i USA og Canada, når der er tale om et erhvervsansvar.

11. Forsikringstid

- A** Forsikringen dækker erstatningskrav, som er rejst mod sikrede i forsikringstiden.
- B** Et erstatningskrav anses for rejst på det tidligste af følgende tidspunkter:
  1. det tidspunkt, hvor sikrede modtager første skriftlige henvendelse i anledning af en skade eller et tab med krav om erstatning,
  2. det tidspunkt, hvor forsikringstageren eller den, hvem det på dennes vegne påhviler at lede virksomhedens drift, får sin første viden om,
    - a. - at der er indtrådt en skade eller et tab, eller
    - b. - at der er umiddelbar fare for, at der vil indtræde en skade eller et tab, som kan være forårsaget af sikredes handlinger eller undladelser, produkter eller ydelser.
- C** Erstatningskrav, som er rejst mod sikrede i forsikringstiden, men som anmeldes til Bornholms Brand mere end 3 måneder efter forsikringens ophør, dækkes ikke. Selv om et erstatningskrav, som i henhold til punkt 11.B.2. er rejst mod sikrede i forsikringstiden, er anmeldt til Bornholms Brand senest 3 måneder efter forsikringens ophør, dækkes det ikke, hvis sikrede ikke i anledning af de anmeldte omstændigheder modtager en skriftlig henvendelse med krav om erstatning som anført i punkt 11.B.1., og anmelder dette til Bornholms Brand senest 5 år efter forsikringens ophør.
- D** Forsikringen dækker ikke skade eller tab konstateret før den i forsikringsaftalen herom angivne dato.

12. Dækningssummer og selvrisiko

- A** Forsikringsaftalens dækningssummer er den højeste grænse for Bornholms Brands forpligtelse for erstatningskrav, som efter punkt 11 er rejst mod sikrede inden for det enkelte forsikringsår.
- B** Omkostninger ved afgørelse af erstatningsspørgsmål dækkes, såfremt de er afholdt med Bornholms Brands godkendelse. Sådanne omkostninger og renter af idømte erstatningsbeløb henhørende under forsikringen dækkes i øvrigt
  - ved skade sket uden for Norden: kun i det omfang dækningssummerne ikke derved overskrides.
  - ved skade sket i Norden: fuldt ud, selv om dækningssummerne derved overskrides. Er dækningssummerne mindre end idømte erstatningsbeløb, dækkes alene den forholdsmæssige del af omkostninger og renter, som svarer til det erstatningsbeløb, Bornholms Brand skal betale.Forsikringen dækker ikke omkostninger og renter vedrørende krav, der ikke overstiger selvrisikoen.
- C** Den i forsikringsaftalen fastsatte selvrisiko beregnes af
  - erstatning, inkl. renter og omkostninger til skadelidte.
  - fareafværgelsesudgifter, jf. punkt 5.B.

- omkostninger, der er foranlediget af den sikredes forsvar mod krav fra tredjemands side.

- D** Ved enhver brand- og eksplosionsskade gælder en selvrisiko på 10 %, dog mindst 10.000 kr. og højst 100.000 kr. Det for forsikringen i øvrigt gældende maksimale selvrisikobeløb pr. forsikringsår gælder ikke for brand- og eksplosionsskader.
Selvrisikoen ved brand- og eksplosionsskade vil dog ikke blive gjort gældende, hvis sikrede kan godtgøre, at skaden ikke skyldes "varmt arbejde". Ved "varmt arbejde" forstås arbejdsprocesser, hvor der arbejdes med varmeudviklende værktøj eller hvor der arbejdes med eller frembringes flammer, gnister eller brandfarlig opvarmning. Varmt arbejde anvendes for eksempel i forbindelse med tagdækning, vinkelslibning, svejsning, skæring, lodning, tørring, opvarmning og ukrudtsbrænding og andre former for varmebehandling jfr. DBI vejledning 10.
- E** Ved enhver skade på ledninger, kabler eller kloakker gælder en selvrisiko på 10 %, dog mindst 2.000 kr. og højst 10.000 kr., jfr. punkt 2.M.

13. Serieskader

- A** Erstatningskrav, som efter punkt 11 er rejst mod sikrede i anledning af skade eller tab forårsaget af samme ansvarspådragende forhold, betragtes som én forsikringsbegivenhed (serieskadekrav).
- B** Serieskadekravet anses for rejst på det tidspunkt, hvor det første krav i serien rejses, jf. punkt 11. Er første krav i serien rejst forud for denne forsikringsaftales ikrafttræden eller efter denne forsikringsaftales ophør, er ingen del af serieskaden dækket under denne forsikring.
- C** I det omfang, de enkelte krav i serien vedrører skader, der er konstateret før den i forsikringsaftalen herom angivne dato (jf. punkt 11.D.), dækker forsikringen ikke disse skader eller tab.

14. Anmeldelse af forandringer (risikoændring)

- A** Såfremt der sker ændringer i den i forsikringsaftalen anførte risiko, skal dette uden ophold anmeldes til Bornholms Brand, der da træffer bestemmelse om, hvorvidt og på hvilke vilkår forsikringen kan fortsætte.
- B** Er sådan anmeldelse ikke sket, hæfter Bornholms Brand i skadetilfælde kun på de vilkår og i det omfang, i hvilket det mod den aftalte pris ville have fortsat forsikringen, hvis forandringen havde været det bekendt. Bornholms Brand hæfter dog ikke for skade eller tab omfattet af Produktansvarsforsikringen, hvis skaden eller tabet er forvoldt af andre produkter eller ydelser end de i forsikringsaftalen angivne, jf. punkt 3, 2. pkt., eller hvis skaden eller tabet er indtrådt uden for det i forsikringsaftalen angivne dækningsområde, jf. punkt 7.

15. Anmeldelse af skade

- A** Såfremt erstatningskrav fremsættes eller formodes at ville blive fremsat, skal det uden ophold anmeldes til Bornholms Brand.
- B** Anerkendelse af erstatningspligt og godkendelse af erstatningskrav må kun ske med Bornholms Brands samtykke, og Bornholms Brand træffer i øvrigt bestemmelse om sagens behandling.
- C** I det omfang, Bornholms Brand har udredt en erstatningsydelse, indtræder det i enhver henseende i sikredes eventuelle krav mod tredjemand.

16. Andre forsikringer mod samme risiko

- A** I det omfang, der er tegnet speciel forsikring for en interesse, der også er omfattet af denne forsikring, bortfalder dækningen for denne interesse.
- B** Er det fastsat i anden forsikringsaftale, som dækker samme interesse, at ansvaret falder bort eller indskrænkes, hvis forsikring er eller bliver tegnet andetsteds, gælder nærværende forsikring med samme forbehold.

17. Regulering

- A** Forsikringen er oprettet med regulering, og den anførte pris betragtes som et forskud, der kan reguleres ved hver hovedforfaldsdag.
- B** Reguleringen foretages hvert år pr. hovedforfaldsdag, og forsikringstageren er pligtig at indsende reguleringsskema påført de nødvendige oplysninger inden en nærmere fastsat frist.
- C** Efterkommer forsikringstageren ikke sådan anmodning, er Bornholms Brand berettiget til at fastsætte prisen efter skøn.
- D** På forlangende af Bornholms Brand er forsikringstageren pligtig at godtgøre rigtigheden af opgivelserne til brug ved reguleringen.

Tillægsdækninger

18. Behandling og bearbejdning (erhvervsansvar)

Gælder, hvis dækningen er oprettet ifølge forsikringsaftalen.

- A** Uanset dækningsundtagelsen i vilkårenes punkt 2.D. dækker forsikringen ansvar for skade på ting, som sikrede har påtaget sig at klargøre, installere, reparere, montere eller på anden måde bearbejde eller behandle, når skaden sker under hvervets udførelse og som følge af dette.
- B** Endvidere gælder dækningsundtagelsen i vilkårenes punkt 2.B. ikke for så vidt angår ting, som sikrede har i sin varetægt til bearbejdning eller behandling.

19. Behandling og bearbejdning (produktansvar)

Gælder, hvis dækningen er oprettet ifølge forsikringsaftalen.

Dækningen omfatter sikredes ansvar for skade på og tab vedrørende ting som sikrede har påtaget sig at klargøre, installere, reparere, montere eller på anden måde bearbejde eller behandle, hvis skaden sker efter hvervets udførelse som følge af dette.

20. Ingrediens- / komponentskade

Gælder, hvis dækningen er oprettet ifølge forsikringsaftalen.

Forsikringen dækker sikredes ansvar for skade på eller tab vedrørende ting, herunder bygninger:

- A** som sikredes produkt eller ydelse er gjort til en del af, er opblandet eller indarbejdet i, sammenføjet med, benyttet til emballering af eller på anden måde forbundet med.
- B** som sikredes produkt eller ydelse er oparbejdet til, benyttet til oparbejdelse af eller foder for.
- C** som sikredes produkt eller ydelse benyttes til fremstilling, bearbejdning eller anden form for behandling af.

Forsikringen er begrænset til

- D** Dækning ydes i de i punkt 20.A. – 20.C. nævnte tilfælde, hvad enten der foreligger en skade som angivet i punkt 3 eller et formuetab som angivet i punkt 4.N., 1. punktum, under de i øvrigt i punkt 3 nævnte betingelser, men kun med den herfor i forsikringsaftalen særskilt angivne dækningssum.

- E** Dækningen er begrænset til sikredes ansvar for det direkte tab forbundet med, at en fremstillet eller bearbejdet ting – på grund af sikredes produkt eller ydelse – må kasseres, repareres, er blevet dyrere at fremstille eller bearbejde eller mindre værd.
- F** Dækning ydes kun for den fremstillede eller bearbejdede tings værdiforringelse, de yder- ligere fremstillings- eller bearbejdningsomkostninger eller selve reparationsudgiften.
- G** I de tilfælde, hvor sikredes produkt eller ydelse har forvoldt skade på eller tab vedrørende ting som nævnt i punkt 20.A. og punkt 20.B., sker dækning med fradrag af værdien af sikredes produkt eller ydelse uden defekt.

Forsikringen omfatter ikke

- H** Andre omkostninger og tab, herunder som følge af udsendelse af personel, hjemkaldelse, opsporing, undersøgelse eller transport af den fremstillede eller bearbejdede ting eller udsendelse af meddelelser vedrørende denne.
- I** Formuetab, som ikke er en følge af en af forsikringen dækket person- eller tingskade.
- J** Forsikringen dækker heller ikke følgende formuetab, selv om de er en følge af en af forsikringen dækket person- eller tingskade:
  1. Tab, udgifter eller omkostninger forbundet med at hjemtage, genfremstille, omlevere, omgøre, reparere, tilintetgøre, bortfjerne eller træffe tilsvarende foranstaltninger med hensyn til defekte produkter eller ydelser,
  2. Driftstab, tidstab, avancetab og lignende indirekte tab, jf. dog punkt 6 C,
  3. Bøder eller tilsvarende, hvad enten de tilfalder det offentlige eller private, herunder ”punitive damages”.

21. Ingrediens- / komponentskade og tab

Gælder, hvis dækningen er oprettet ifølge forsikringsaftalen. (omfatter tillige punkt 20.)

Hvilket ansvar er omfattet

Dækningen omfatter sikredes erstatningsansvar for driftstab, tidstab, avancetab eller andet indirekte tab og tab af data. Det er en betingelse for dækning, at tabet er opstået i forbindelse med en skade på policen, der i øvrigt er dækningsberettiget, dog undtaget Ingrediens og komponent tab.

Hvad omfatter dækningen ikke

Dækningen omfatter ikke følgende:

- A** Omlevering af det mangelfulde produkt/ydelse.
- B** Reparationsudgifter til udbedring af selve manglen ved produktet/ydelsen.
- C** Tab der skyldes forsinkelse eller manglende levering af produktet/ydelsen.
- D** Omkostninger til produkttilbagekaldelse.
- E** Person- eller tingskade.
- F** Tab som følge af at det leverede produkt/ydelsen ikke er i stand til at forhindre uautoriseret tilgang eller brug af computer, elektroniske systemer eller programmer.
- G** Tab af data ved arbejde på it-systemer, medmindre sikrede – før arbejdet blev påbegyndt – sikrede sig, at skadelidte foretog en daglig og virksom backup.
- H** Fejl eller mangler i ydelser hvor sikrede leverer data host services.
- I** Overtrædelse af andres immaterielle rettigheder.
- J** Tab der skyldes fejl i regnskaber eller bogholderi.

- K** Bestyrelses- og direktionsansvar.
- L** Tab der skyldes afgivne garantier om omkostninger, udgifter eller priser.
- M** Ansvar som følger af et tilsagn fra sikrede som en anden erstatningsydelse eller om et videregående ansvar, end hvad der følger af almindelige erstatningsregler.
- N** Bøder eller tilsvarende hvad enten de tilfalder offentlige eller private, herunder "punitive damages".
- O** Kriminelle eller forsætlige handlinger eller undladelser begået af sikrede og sikredes ansatte.
- P** Formuetab der er omfattet af forsikringens øvrige dækninger.

Særlige afgrænsninger for tab af data

Ved tab af data gælder

- at dækningen maksimalt omfatter 500.000 kr. pr. skade og i alt pr. forsikringsår
- at der kun er dækning for omkostninger til at gendanne data
- at gendannelse faktisk finder sted

22. Udvidet ansvar for beboelsejendom

Gælder, hvis dækningen er oprettet ifølge forsikringsaftalen.

Hvad er dækket?

- A Beboerarbejde**
Forsikringen er udvidet til at dække ansvar for skade forvoldt af beboere/lejere under udførelse af arbejde for sikrede.
- B Bestyrelse**
Forsikringen er udvidet til at dække ansvar for skade forvoldt af bestyrelsesmedlemmer under udførelse af arbejde for sikrede. Forsikringen omfatter dog ikke ansvar, som kan henføres til hvervet som bestyrelsesmedlem.
- C Vasketøj**
Forsikringen er udvidet til at dække sikredes ansvar for skade forvoldt på beboeres/ lejerers vasketøj forårsaget af dokumenteret teknisk svigt i vaske-, tørre- eller stryge- maskiner. Dækningen udgør maksimalt 10.000 kr. pr. skadebegivenhed.

Selvrisiko 500 kr. Beløbene bliver ikke indeksreguleret.
- D Udlån**
Forsikringen er udvidet til at omfatte sikredes ansvar i forbindelse med udlån af håndværktøj og redskaber til afdelingens beboere.
- E Ansvar – lånt materiel**
Uanset vilkårenes punkt 2.B. dækker forsikringen skade på lånte/lejede maskiner og værktøj som boligselskabet/-foreningen midlertidigt har i sin varetægt, mens egne maskiner og værktøj er til reparation, service el.lign.

Forsikringen dækker tillige ansvar for skade forvoldt under brugen af det lånte/lejede udstyr.

Der er en selvrisiko på 5.000 kr. pr. skade. Beløbet bliver ikke indeksreguleret.
- F Antennemaster**
Forsikringen omfatter ansvar for skade forvoldt af fritstående antennemaster.

G Legepladser

Forsikringen omfatter legepladser på boligselskabets/-foreningens område. Det er en betingelse for dækning, at legepladsudstyret altid mindst opfylder kravene i den gældende lovgivning.

H Jordarbejde

Uanset punkt 2.F. og punkt 4.L. i de almindelige forsikringsvilkår dækker forsikringen ansvar for skade forårsaget ved sikredes nedgravning af stolper til hegn eller postkasser, gravning af render til el-installationer og lign.

I Motoransvar for uindregistrerede arbejdsmaskiner

Uanset vilkårenes punkt 8.4.A. er forsikringen udvidet til at dække ansvar for skade forvoldt i Danmark ved sikredes benyttelse af uindregistrerede, selvkørende arbejdsmaskiner under 20 hk (14,7 kW), når de lovligt bruges som trafikmidler.

Udvidelsen dækker ikke:

- skade på forsikringstagerens eller brugerens ting
- skade på førerens person og ting
- skade på ting, der befordres med eller er tilkoblet arbejdsmaskinen
- skade forvoldt af arbejdsmaskinen i brug som arbejdsredskab
- arbejdsmaskiner, for hvilke der er forsikringspligt.

Sikret er, ud over forsikringstageren og personer, som er i forsikringstagerens tjeneste, dem, der med forsikringstagerens billigelse benytter arbejdsmaskinen, lader den benytte eller er fører af den, herunder virksomheder, der har fået arbejdsmaskinen overladt til reparation, service el.lign., men kun for kørsel i forsikringstagerens interesse.

Det er en betingelse, at arbejdsmaskinen tilhører forsikringstageren og udelukkende bliver anvendt i driften af den forsikrede ejendom.

Uanset de i forsikringsaftalen anførte dækningssummer, og uden at disse bliver forbrugt, gælder summerne, der er fastsat i færdselsloven på skadetidspunktet. Dækningen er subsidær i forhold til enhver motoransvarsforsikring, der omfatter arbejdsmaskinen.

J Krav afvist i tidligere selskab

Forsikringen er udvidet til at omfatte erstatningskrav rejst mod sikrede, der er afvist i tidligere selskab med den begrundelse, at 2-års fristen i bestemmelsen om forsikringstid i SKAFOR (F & P) vilkårene fra 1987 er overskredet.

Sikrede skal kunne dokumentere denne afvisning.

Forsikringen dækker dog ikke førnævnte krav, hvis nærværende forsikring har været i kraft i mere end 5 år.

For denne forsikring gælder også Erhvervsforsikringer fællesvilkår Maj 2020. I tilfælde af uoverensstemmelse mellem Erhvervsforsikringer fællesvilkår Maj 2020 og vilkårene for denne forsikring går sidstnævnte vilkår forud.

23. Bestyrelsesansvar for andelsbolig- /ejerlejlighedsforening

Gælder, hvis dækningen er oprettet ifølge forsikringsaftalen.

A Hvem er sikret?

Sikrede er tidligere, nuværende og kommende bestyrelsesmedlemmer og disses suppleanter samt ledelsen i den andelsboligforening/ejerlejlighedsforening, der har oprettet forsikringen.

B Hvad er dækket?

1. Forsikringen dækker sikredes erstatningsansvar for formuetab forvoldt under udførelsen af hvervet som bestyrelsesmedlem eller som medlem af ledelsen i andelsboligforeningen/ejerlejlighedsforeningen.
2. Erstatningsansvar for formuetab tilføjet andelsboligforeningen/ejerlejlighedsforeningen bliver kun dækket, hvis kravet hviler på en generalforsamlingsbeslutning og beslutningen er eller kunne have været vedtaget uden deltagelse af medlemmer, som også er sikrede.

C Forsikringstiden

1. Forsikringen dækker erstatningskrav, som er rejst imod sikrede i forsikringstiden.
2. Et erstatningskrav bliver anset for rejst på det tidligste af følgende tidspunkter:
  - a. Det tidspunkt, hvor sikrede modtager første skriftlige henvendelse i anledning af et formuetab med krav om erstatning.
  - b. Det tidspunkt, hvor sikrede får sin første viden om et formuetab, som kan være forårsaget af sikredes handlinger eller undladelser.
3. Erstatningskrav, som er rejst i forsikringstiden og anmeldt til Bornholms Brand mere end 3 måneder efter forsikringens ophør, bliver ikke dækket.
4. Selvom et erstatningskrav er rejst i forsikringstiden i henhold til punkt 23.C.2.a. og anmeldt til Bornholms Brand senest 3 måneder efter forsikringens ophør, bliver kravet kun dækket, hvis sikrede senest 5 år efter forsikringens ophør foretager endnu en anmeldelse, som er baseret på en skriftlig henvendelse til sikrede med krav om erstatning.
5. Forsikringen dækker ikke:
  - a. Erstatningskrav, som er rejst før forsikringens ikrafttræden.
  - b. Erstatningskrav som helt eller delvis udspringer af ansvarspådragende adfærd, som var kendt af sikrede eller en af de sikrede ved forsikringsaftalens ikrafttræden, med- mindre sikrede godtgør, at ingen person inden for den sikrede personkreds, havde eller burde have haft kendskab til eller formodning om, at der kunne blive rejst et erstatningskrav.

D Undtagelser

1. Visse former for tilregnelser samt svig
Forsikringen dækker ikke:
Formuetab forvoldt ved forsætlig adfærd eller grov uagtsomhed eller ved svig.
2. Særlige ansvarsgrundlag
Forsikringen dækker ikke:
  - a. Formuetab, som skyldes at sikrede har påtaget sig et ansvar, som er mere vidtrækkende end det ansvar, som kan blive pålagt sikrede i henhold til de almindelige erstatningsregler.
  - b. Tab eller udgifter som direkte eller indirekte følger af garantitilsagn, herunder kaution eller lignende.
  - c. Krav, der direkte eller indirekte vedrører offentlige skatter og afgifter.
  - d. Bod eller bøder af enhver art, hvad enten de tilfalder det offentlige eller private.
3. Person- og tingskade, andre forsikringer
Forsikringen dækker ikke:
  - a. Skade på person eller ting, herunder dyr, eller formuetab som er en følge af en person- eller tingskade.
  - b. Tab forvoldt ved rådgivning og bistand (professionelt ansvar).
  - c. Tab, som kan henføres til injurier, ærekrænkelser eller bagvaskelse.
  - d. Tab forvoldt ved undladelse af at oprette eller opretholde tilstrækkelige og nødvendige forsikringsmæssige dækninger.
  - e. Tab forvoldt ved beregninger af teknisk karakter, fx konstruktionsberegninger og lignende.
  - f. Tab opstået i forbindelse med anbringelse af foreningens midler eller optagelse af lån, herunder omprioritering.
4. Indbyrdes forvoldte formuetab

Forsikringen dækker ikke:

Krav rejst af eller på vegne af de sikrede.

Det forhold, at en eller flere sikrede bliver afskåret fra dækning på grund af ovenstående undtagelser, indebærer ikke, at alle øvrige sikrede også bliver afskåret fra dækning.

E Geografisk område

Forsikringen dækker erstatningskrav, som bliver rejst i Danmark og bliver afgjort efter dansk ret.

F Dækningssummer

1. Forsikringsaftalens dækningssummer er den højeste grænse for Bornholms Brands forpligtelse for erstatningskrav, som efter punkt 23.C. er rejst i forsikringstiden.
2. Omkostninger ved afgørelse af erstatningsspørgsmål bliver dækket, hvis de er afholdt med Bornholms Brands godkendelse. Sådanne omkostninger og renter af idømte erstatningsbeløb, som er omfattet af forsikringen, bliver dækket fuldt ud selv om dæknings- summerne bliver overskredet derved, se dog punkt 23.F.3.
3. For omkostninger og renter af idømte erstatningsbeløb har Bornholms Brand kun pligt til at betale den del, som svarer til det erstatningsbeløb, som Bornholms Brand skal betale.

G Selvrisiko

Af ethvert formuetab betaler sikrede selv det selvriskobeløb, som er anført i forsikringsaftalen. Selvriskoen bliver fratrukket ved betaling af erstatning inkl. renter og omkostninger til skadelidte og/eller omkostninger, der er foranlediget af sikredes forsvar mod dækningsberettigede krav. Hvis erstatningskravet er mindre end selvriskoen, er også procesrenter og omkostninger Bornholms Brand uvedkommende.

H Serieskader

Erstatningskrav, som efter punkt 23.C.1. er rejst mod sikrede i anledning af tab forårsaget af samme ansvarspådragende forhold, bliver betragtet som én forsikringsbegivenhed (serieskadekravet). Serieskadekravet bliver anset for rejst på det tidspunkt, hvor det første krav i serien bliver rejst, se punkt 23.C.2. Er første krav rejst forud for forsikringsaftalens ikrafttræden eller efter forsikringsaftalens ophør, bliver ingen del af serieskaden dækket.

I Anmeldelse af forandringer

Enhver ændring af de forhold, som er anført eller omtalt i forsikringsaftalen, skal anmeldes til Bornholms Brand, som herefter tager stilling til, om og på hvilke vilkår forsikringen kan fortsætte. Hvis ændringer ikke bliver anmeldt, hæfter Bornholms Brand i skadetilfælde kun på de vilkår og i det omfang, i hvilket Bornholms Brand mod den aftalte pris ville have fortsat forsikringen, hvis ændringen havde været Bornholms Brand bekendt.

J Anmeldelse af skade

Hvis erstatningskrav bliver fremsat eller formodes at ville blive fremsat, se punkt 23.C., skal det uden ophold anmeldes skriftligt til Bornholms Brand. Indledning af forhandlinger om, anerkendelse af erstatningspligt og godkendelse af erstatningskrav må kun ske med Bornholms Brands samtykke. Bestemmelse om sagens behandling og betaling af beløb til dækning af sikredes omkostninger ved afgørelse af erstatningsspørgsmål bliver truffet af Bornholms Brand. Sikrede er forpligtet til at medvirke til sagens oplysning, herunder at fremskaffe internt regnskabsmateriale, dokumenter, korrespondance og lignende. I det omfang Bornholms Brand har udredt en erstatningsydelse, indtræder Bornholms Brand i sikredes eventuelle krav mod tredjemand.

K Andre forsikringer mod samme risiko

Ud over Erhvervsforsikringer Fællesvilkår Maj 2008 gælder, at i det omfang der er oprettet special forsikring for en risiko, der også er omfattet af denne forsikring, bort- falder dækningen for denne risiko.

24. Retshjælp (erhverv)

Gælder, hvis dækningen er oprettet ifølge forsikringsaftalen.

Indledning

Formålet med dækningen er at betale sagsomkostninger ved erhvervsmæssige retstvister, der kan indbringes for danske domstole eller voldgiftsretter, og som afgøres efter dansk ret.

Der er kun dækning, når en advokat har påtaget sig sagen, se dog punkt 24.K. om småsagsproces. Advokaten skal indlevere anmeldelse til Bornholms Brands retshjælpsafdeling, så snart han har påtaget sig sagen – og inden yderligere skridt foretages. Advokaten kan dog straks foretage sådanne skridt, som ikke tåler opsættelse. I småsager anmelder sikrede selv skaden på Bornholms Brands standardblanket for småsager.

A Hvem er sikret?

Sikrede på retshjælpsdækningen er forsikringstageren, og de i forsikringstagerens tjeneste værende personer. For gruppesøgsmål, hvor tilmeldingsmodellen bliver anvendt, omfatter dækningen sikrede i sin egenskab af grupperepræsentant eller sikrede i sin egenskab af gruppe medlem i søgsmålet.

B Hvilke tvister er dækket?

Tvister opstår i forbindelse med sikredes erhvervsudøvelse, som beskrevet i forsikringsaftalen, som bliver indbragt for danske domstole efter retsplejelovens regler om civile sager, og som bliver afgjort efter dansk ret. Dækningen omfatter også tvister af denne art, som efter parternes aftale bliver behandlet ved voldgift.

Ved tvister forstås konkrete aktuelle konflikter, som kan danne et rimeligt grundlag for et civilretligt søgsmål. Forsikringen betaler ikke for almindelig advokatrådgivning.

Bornholms Brand skal – på det foreliggende grundlag – udtale sig om, hvorvidt tvisten efter sin art er dækket af forsikringen eller ikke. Bornholms Brand har både ret og pligt til at give udtryk for tvivl om sagens rimelighed.

C Hvilke tvister er ikke dækket?

1. Tvister med myndigheder i skatte- og afgiftsspørgsmål. Andre tvister med offentlige myndigheder, hvis den øverste administrative myndigheds realitetsafgørelse ikke kan påkendes af de almindelige domstole.
2. Tvister, der opstår i forbindelse med eller efter sikredes betalingsstandsning, akkord, gældssanering, likvidation eller konkurs.
3. Inkassosager rejst af eller mod sikrede, for så vidt der ikke er tvivl om fordringens rigtighed og størrelse.
4. Tvister, som udspringer af erstatningskrav, der er eller kunne være omfattet af en på almindelige betingelser oprettet erhvervs- og/eller produktansvarsforsikring eller sædvanlig forsikring for professionelt ansvar, heller ikke i det tilfælde, at dækningssummen på ansvarsforsikringen er brugt op.
5. Injurie- og bødesager.
6. Straffesager – bortset fra omkostninger ved civilretlige spørgsmål, der bliver afgjort i forbindelse med straffesagen.
7. Tvister i forbindelse med investering i værdipapirer eller anden formueforvaltning.
8. Tvister, som bliver behandlet ved et godkendt klagenævn. Sikrede er forpligtet til først at benytte denne mulighed. Omkostninger ved en sådan klagenævnsbehandling er ikke dækket.
9. Tvister i forbindelse med gruppesøgsmål, hvor frameldingsmodellen bliver anvendt.
10. Tvister i forbindelse med hegnsyns- og skelforretninger.

Undtagelserne i punkt 24.C.1. – 24.C.10. gælder både ved sag i første og senere instans.

D Hvilke omkostninger er dækket?

1. Egne sagsomkostninger.

2. Omkostninger til modpart, hvis disse er pålagt sikrede under en rets- eller voldgiftssag eller er godkendt af Bornholms Brand.
3. Udgifter til syn og skøn, som under en rets- eller voldgiftssag er udmeldt af retten.
4. Udgifter til syn og skøn efter retsplejelovens kapitel 32, eller udmeldt af vedkommende voldgiftsinstitut/ret, når udmeldelsen på forhånd er godkendt af Bornholms Brand, eller når resultatet af syns- og skønsrapporten giver sikrede rimelig grund til at fortsætte sagen.
5. Omkostninger til selve retsmæglingen efter retsplejelovens kapitel 27, hvis retsmægling og de dermed skønnede omkostninger på forhånd er godkendt af Bornholms Brand.
6. Sagsomkostninger ved gruppesøgsmål efter tilmeldingsmodellen, herunder sagsomkostninger til grupperepræsentanten, som retten pålægger de tilmeldte i gruppesøgsmålet.
7. Omkostninger til selve forhandlingen i sager, der bliver afgjort ved mediation, hvis mediationen og de dermed skønnede omkostninger på forhånd er godkendt af Bornholms Brand. Det kan ikke forventes, at Bornholms Brand vil godkende omkostninger til mediation, hvis de overstiger de skønnede omkostninger til en afgørelse, der i stedet træffes ved domstolsbehandling eller voldgift.
8. Udgifter til ensidigt indhentede specialisterklæringer, hvis det på forhånd er godkendt af Bornholms Brand.
9. Andre sagsomkostninger, hvis disse på forhånd er godkendt af Bornholms Brand.

E Hvilke omkostninger er ikke dækket?

1. Omkostninger, som ikke er afholdt med rimelig grund, fordi sikrede ikke skønnes at have rimelig grund til at føre sagen. Omkostninger, der ikke står i rimeligt forhold til sagens genstand.
2. Sikredes og ansattes rejse- og opholdsomkostninger eller tabt arbejdsfortjeneste, driftstab eller andet indirekte tab.
3. Skifteomkostninger.
4. Omkostninger i forbindelse med tvangsfuldbyrdelse, arrest, fagedforbud, herunder sikkerhedsstillelse, medmindre disse er afholdt efter aftale med Bornholms Brand.
5. Forsømmer sikrede – eller den af sikrede valgte advokat – at foretage, hvad der er påkrævet til tvistens rette afgørelse, fx at give møde i retten eller at fremskaffe begæret bevismateriale, eller foretages handlinger, der er urimelige, vanskeliggør eller forsinker sagens gennemførelse, hæfter Bornholms Brand kun i det omfang, hvori det bliver godtgjort, at forsømmelsen har været uden indflydelse på sagens omkostninger.
6. Omkostninger til sagkyndig beslutning i henhold til paragraf 46 i Almindelige betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed (AB92).

F Erstatning og selvrisko

1. Erstatning bliver betalt for de i punkt 24.D. nævnte omkostninger med fradrag af de omkostninger, der opnås betalt af modparten.
2. Bornholms Brands erstatningspligt er for én forsikringsbegivenhed begrænset til det beløb, som er nævnt i forsikringsaftalen.

Hvis sagen bliver appelleret, gælder samme beløb som et maksimum for den samlede behandling.

Selvriskoen står i forsikringsaftalen og bliver trukket fra de samlede omkostninger. Afregning finder sted særskilt efter hver instans og med fradrag af selvrisko for hver instans.

3. Den samlede erstatningsydelse kan inden for et forsikringsår ikke overstige det beløb, som er nævnt i forsikringsaftalen uanset antallet af forsikringsbegivenheder.

4. Fører flere sikrede virksomheder sager, som har fælles oprindelse og opfylder betingelserne i retsplejelovens kapitel 23 for kumulation, gælder ovennævnte regel om maksimumdækning pr. forsikringsbegivenhed og pr. år og om selvrisiko for hver enkelt af de sikrede virksomheder. For sikrede deltagere i gruppesøgsmål, hvor tilmeldingsmodellen bliver anvendt, gælder samme regler som for kumulerede sager.
5. Er antallet af sikrede virksomheder i Bornholms Brand i de i punkt 24.F.4. nævnte sager mere end 3, bliver Bornholms Brands samlede erstatning og selvrisiko begrænset til henholdsvis 3 gange det beløb og 3 gange den selvrisiko, som er omtalt i punkt 24.F.2. Hvis sagen bliver appelleret gælder et maksimum på 3 gange det beløb, som er omtalt i punkt 24.F.3., for den samlede behandling. Afregning finder sted særskilt efter hver instans og med fradrag af selvrisiko for hver instans.
6. Har afgørelsen i en tvist virkning for andre end de implicerede sikrede parter, bliver omkostningerne fordelt på alle retligt interesserede, forsikrede såvel som uforsikrede.
7. En tvist hvor flere, der er sikret på samme police, står på samme side, bliver betragtet som én forsikringsbegivenhed. Det samme gælder en tvist mellem sikrede og flere modparter, hvis påstande støtter sig på væsentligt samme faktiske kendsgerninger.
8. Acontoerstatning bliver udlagt for positive udgifter, herunder udlæg til advokatforbindelse, når disse er afholdt. Advokatsalærer bliver betalt, når dom er afsagt, selvom denne dom bliver appelleret. Advokaten skal dog forinden søge tillagte omkostninger inddrevet hos modparten.

G Fordeling af omkostninger

1. Sikrede skal give retten alle nødvendige oplysninger, for at retten kan tage stilling til spørgsmålet om tilkendelse af omkostninger hos modparten.
2. Ved forlig, uanset om disse bliver indgået inden- eller udenretligt, skal spørgsmålet om fordeling af sagens omkostninger begæres påkendt af retten eller forelægges Bornholms Brand til godkendelse, inden bindende aftale bliver indgået. Advokaten skal påse, at rettens omkostningsafgørelse kan kæres i henhold til gældende ret.
3. Ved voldgift forudsætter Bornholms Brand, at omkostningerne fordeles i overensstemmelse med principperne i retsplejelovens kapitel 30.
4. Eventuelt tillagte omkostninger hos modparten skal komme Bornholms Brand til gode. Sikrede skal for egen regning søge tillagte omkostninger inddrevet hos modparten. Er sådanne omkostninger uerholdelige, dækker Bornholms Brand disse omkostninger med fradrag af selvrisiko og indtræder i sikredes ret.
5. Bliver der indgået forlig om betaling af hovedstol, renter og tilkendte omkostninger mod en saldokvittering, skal forligsbeløbet fordeles forholdsmæssigt mellem på den ene side hovedstol og renter og på den anden side tilkendte omkostninger.

H Moms

Moms skal endeligt betales af sikrede i det omfang, denne kan medregne beløbet til den indgåede merværdiafgift i momsregnskabet. Bornholms Brand fradrager merværdiafgiftsbeløbet ved betaling i henhold til punkt 24.F. uden, at de i dette punkt nævnte beløb bliver begrænset.

I Forsikringsperioden

Dækningen omfatter kun omkostninger ved tvister, hvor søgsmålsgrunden, dvs. de begivenheder og faktiske forhold, som tvisten udspringer af, er opstået samtidig med eller efter dækningens ikrafttræden. Det er en betingelse, at søgsmålsgrunden er opstået inden dækningens ophør, og at kravet bliver rejst i forsikringsperioden.

J Valg af advokat

1. Sikrede vælger selv sin advokat blandt medlemmerne af Advokatsamfundet. I gruppesøgsmål, hvor tilmeldingsmodellen anvendes, vælger grupprepræsentanten advokaten.

2. Når Bornholms Brand har givet tilsagn om retshjælpsdækning, skal advokaten afstå fra at gøre salærkrav m.v. gældende hos sikrede. Dette gælder dog ikke selvrisiko og moms samt eventuelle beløb ud over dækningen samt udgifter, som falder uden for dækningen.
3. Nægter advokaten at afgive erklæring herom, kan der ikke gives retshjælpsdækning. Advokaten har direkte krav mod Bornholms Brand på forsikringsydelsen og kan ikke med bindende virkning for Bornholms Brand indgå aftale om sit salær med sikrede.
4. Salæret bliver beregnet i overensstemmelse med de retningslinier for sagsomkostninger i borgerlige sager, som domstolene følger.
5. En advokat kan ikke føre sin egen sag.
6. En advokat kan ikke uden Bornholms Brands samtykke føre en sag, hvis han har en økonomisk interesse i sikredes virksomhed.
7. Har Bornholms Brand og sikrede sammenfaldende interesser i tvisten, er advokatvalget overladt til Bornholms Brand.
8. Eventuelt advokatskifte må ikke fordyre sagen.

K Særlige regler for småsager

1. Småsager er sager, der bliver behandlet efter retsplejelovens kapitel 39 – sager med en sagsgenstand på højst 50.000 kr. (beløbsgrænsen gælder fra 1. januar 2008 og bliver ikke indeksreguleret), og anerkendelsessøgsmål.
2. Bornholms Brand kan betinge dækningen af, at en advokat har påtaget sig sagen, se punkt 24.J.
3. Bortset fra retsafgift og eventuelle udgifter til sagkyndig erklæring, der bliver pålagt af retten, er eventuelle udgifter forud for hovedforhandlingen ikke omfattet af retshjælpsdækningen. Udgifter forbundet med hovedforhandlingen bliver dækket efter reglerne i punkt 24.K.6.
4. Bornholms Brand kan til enhver tid betinge dækningen af, at der bliver indleveret anmodning til retten om, at sagens behandling sker efter almindelige procesregler, jf. rets- plejelovens paragraf 402.
5. En eventuel aftale mellem parterne, om hvorvidt sagens behandling skal ske efter reglerne om småsagsproces eller ej, skal på forhånd godkendes af Bornholms Brand.
6. Eventuelt salær til advokat bliver beregnet i overensstemmelse med landsrettens vejledende salærtakster for hovedforhandlingen i straffesager, jf. retsplejelovens paragraf 408. Selvrisikoen udgør 5.000 kr. og bliver ikke indeksreguleret.

L Anmeldelse til Bornholms Brand

1. Anmeldelse til Bornholms Brand skal ske hurtigst muligt.
2. Er dækningen ophørt, er det tillige en betingelse, at Bornholms Brand modtager anmeldelse senest 6 måneder fra dækningens ophør.
3. Anmeldelse til Bornholms Brand skal så vidt muligt indeholde:
  - a. Angivelse af modparten.
  - b. Påstand (eventuelt tillige modpartens påstand).
  - c. Kort sagsfremstilling med angivelse af de anbringender, som påstanden bygger på. Bornholms Brand kan endvidere, når det er nødvendigt af hensyn til sagens belysning, forlange dokumenter og bevisligheder forelagt. Endelig vil Bornholms Brand kunne forlange en juridisk begrundelse for påstanden.
  - d. Oplysning om, hvilke processkridt af udgiftskrævende art, der planlægges eller undtagelsesvis måtte være indledt.

- e. Advokatens erklæring om, at denne med hensyn til salærkrav m.v. vil holde sig til Bornholms Brand.
  - f. I gruppesøgsmål, hvor tilmeldingsmodellen bliver anvendt, indleverer grupperepræsentantens advokat ud over de i punkt 24.L.3.a. – 24.L.3.e nævnte oplysninger desuden en liste med oplysninger om navn og retshjælpsforsikring for hver af de enkelte gruppemedlemmer i gruppesøgsmålet.
  - g. I småsager indleverer sikrede selv anmeldelse på Bornholms Brands standardblanket for småsager.
4. Under sagens behandling giver advokaten Bornholms Brand underretning om processkridt af omkostningsmæssig betydning.

M Generelle vilkår

Retshjælpsdækningen følger erhvervsforsikringen og de for denne gældende vilkår i det omfang, de kan finde anvendelse og ikke er fraveget ved disse vilkår.

25. Retshjælp (andelsbolig- og ejerlejlighedsforening)

Gælder, hvis dækningen er oprettet ifølge forsikringsaftalen.

Indledning

Formålet med dækningen er at betale sagsomkostninger ved retstvister, der kan indbringes for danske domstole eller voldgiftsretter, og som afgøres efter dansk ret.

Ved tvister forstås konkrete aktuelle konflikter, som kan danne et rimeligt grundlag for et civilretligt søgsmål. Forsikringen betaler ikke for almindelig advokatrådgivning.

Der dækkes kun, når en advokat har påtaget sig sagen. Advokaten skal indlevere anmeldelse til Bornholms Brands retshjælpsafdeling, så snart denne har påtaget sig sagen - og inden yderligere skridt foretages. Advokaten kan dog straks foretage skridt, som ikke tåler opsættelse.

Ordforklaring til *-markerede ord findes i slutningen

A Hvem er sikret?

Sikrede på retshjælpsforsikringen er den andelsbolig/ejerlejlighedsforening, der er nævnt i forsikringsaftalen.

B Hvilke tvister er dækket?

1. Tvister* opstået i forbindelse med ejendommens og foreningens drift.
2. Tvister* der efter sin art vil kunne behandles af en dansk domstol efter retsplejelovens regler om civile* sager. Dækningen omfatter også tvister* af denne art, som efter parternes aftale i stedet behandles ved voldgift*.
3. Bornholms Brand skal - på det foreliggende grundlag - udtale sig om, hvorvidt tvisten* efter sin art er dækket af forsikringen eller ikke. Bornholms Brand har både ret og pligt til at give udtryk for tvivl om sagens rimelighed.

C Hvilke tvister er ikke dækket?

1. Tvister* med myndigheder i skatte- og afgiftsspørgsmål. Andre tvister* med offentlige myndigheder, hvis den øverste administrative myndigheds realitetsafgørelse ikke kan påkendes af de almindelige domstole.
2. Tvister* mellem foreningen og foreningens bestyrelse, ansatte og administrator.

3. Tvister* der opstår i forbindelse med eller efter sikredes betalingsstandsning*, akkord*, gældssanering*, likvidation* eller konkurs*.
4. Inkassosager* rejst af eller mod sikrede, medmindre sådanne på grund af indsigelser mod fordringens rigtighed og størrelse udvikler sig til en tvist*, og enten bliver ind- bragt for en almindelig domstol i Danmark eller efter parternes aftale i stedet bliver behandlet ved voldgift* i Danmark.
5. Injurie- og bødesager.
6. Straffesager - bortset fra omkostninger ved civile retlige spørgsmål, der bliver afgjort i forbindelse med straffesagen.
7. Tvister* i forbindelse med investering i værdipapirer eller anden formueforvaltning.
8. Tvister* som er eller ville være omfattet af en på almindelige danske betingelser oprettet erhvervs- og/eller produktansvarsforsikring eller bestyrelsesansvarsforsikring.
9. Tvister* mellem de enkelte medlemmer af foreningen og andre parter. Sådanne tvister* vil ofte være dækket under en familie- eller hus- og grundejerforsikring.
10. Tvister* som bliver behandlet ved et godkendt klagenævn. Sikrede er forpligtet til først at benytte denne mulighed. Omkostninger ved en sådan klagenævnsbehandling er ikke dækket.

Undtagelserne i punkt 25.C.1 – 25.C.10. gælder både ved sag i første og senere instans.

D Hvilke omkostninger er dækket?

1. Egne sagsomkostninger.
2. Omkostninger til modpart, hvis disse er pålagt sikrede under en rets- eller voldgiftssag* eller er godkendt af Bornholms Brand.
3. Udgifter til syn og skøn, som under en rets- eller voldgiftssag er udmeldt af retten.
4. Udgifter til syn og skøn efter retsplejelovens kapitel 32, eller udmeldt af vedkommen- de voldgiftsinstitut/ret, når udmeldelsen på forhånd er godkendt af Bornholms Brand, eller når resultatet af syns- og skønsrapporten giver sikrede rimelig grund til at fortsætte sagen.
5. Udgifter til ensidigt indhentede specialisterklæringer, hvis det på forhånd er godkendt af Bornholms Brand.
6. Andre sagsomkostninger, hvis de på forhånd er godkendt af Bornholms Brand.

E Hvilke omkostninger er ikke dækket?

1. Omkostninger, som ikke er afholdt med rimelig grund, fordi sikrede ikke skønnes at have rimelig grund til at føre sagen. Omkostninger, der ikke står i rimeligt forhold til sagens genstand.
2. Sikredes rejse- og opholdsomkostninger eller tabt arbejdsfortjeneste, driftstab eller andet indirekte tab.
3. Udgifter til almindelig advokatrådgivning.
4. Omkostninger til oversættelse.
5. Omkostninger til responsa om gældende ret.
6. Omkostninger i forbindelse med tvangsfuldbyrdelse*, arrest*, fagedforbud, herunder sikkerhedsstillelse, medmindre disse er afholdt efter aftale med Bornholms Brand.
7. Forsømmer sikrede - eller den af sikrede valgte advokat - at foretage, hvad der er påkrævet til tvistens* rette afgørelse, fx at give møde i retten eller at fremskaffe begæret bevismateriale, eller bliver der foretaget handlinger, der er urimelige, vanskeliggør eller

forsinker sagens gennemførelse, hæfter Bornholms Brand kun i det omfang, hvori det bliver godtgjort, at forsømmelsen har været uden indflydelse på sagens omkostninger.

8. Er omkostninger i forbindelse med en tvist* om erstatningskrav mod sikrede dækket eller kunne de være dækket af en ansvarsforsikring, bliver disse omkostninger ikke dækket af retshjælpsforsikringen, heller ikke i tilfælde af, at dækningssummen på ansvarsforsikringen er brugt op.
9. Omkostninger til sagkyndig beslutning i henhold til paragraf 46 i Almindelige betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed (AB92).

F Erstatning og selvrisko

1. Erstatning bliver betalt for de i punkt 25.D. nævnte omkostninger med fradrag af de omkostninger, der opnås betalt af modparten.
2. Bornholms Brands erstatningspligt er for én forsikringsbegivenhed begrænset til det beløb, som er nævnt i forsikringsaftalen.

Hvis sagen bliver appelleret, gælder samme beløb som et maksimum for den samlede behandling.

Selvriskoen står i forsikringsaftalen og bliver trukket fra de samlede omkostninger. Afregning finder sted særskilt efter hver instans og med fradrag af selvrisko for hver instans.

3. Fører flere sikrede sager, som har fælles oprindelse og opfylder betingelserne i retsplejelovens kapitel 23 for kumulation*, gælder ovennævnte regel om maksimumdækning og om selvrisko for hver enkelt af de sikrede.
4. Er antallet af sikrede i Bornholms Brand mere end 3, bliver Bornholms Brands samlede erstatning og selvrisko begrænset til henholdsvis 3 gange det beløb og 3 gange den selvrisko, som er omtalt i punkt 24.F.2. Hvis sagen bliver appelleret gælder et maksimum på 3 gange det beløb, som er omtalt i punkt 25.F.2., for den samlede behandling. Afregning finder sted særskilt efter hver instans og med fradrag af selvrisko for hver instans.
5. Er nogle af sagens parter uden retshjælpsdækning, fordeles omkostningerne ligeligt på alle parter - forsikrede såvel som uforsikrede.
6. En tvist*, hvor flere, der er sikret ved samme police, står på samme side, bliver betragtet som én forsikringsbegivenhed. Det samme gælder en tvist* mellem sikrede og flere modparter, hvis påstande støtter sig på væsentligt samme faktiske kendsgerninger.
7. Ácontoerstatning bliver lagt ud for positive udgifter, herunder udlæg til advokatforbindelse, når disse er afholdt. Advokatsalærer bliver betalt, når dom er afsagt, selvom denne dom bliver appelleret. Advokaten skal dog forinden søge tillagte* omkostninger inddrevet hos modparten. Selvriskobeløbet bliver trukket fra over for advokaten.

G Fordeling af omkostninger

1. Sikrede skal give retten alle nødvendige oplysninger, for at retten kan tage stilling til spørgsmålet om tilkendelse af omkostninger hos modparten.
2. Ved forlig, uanset om disse bliver indgået inden- eller udenretligt, skal spørgsmålet om fordeling af sagens omkostninger begæres påkendt af retten eller forelægges Bornholms Brand til godkendelse, inden bindende aftale bliver indgået. Advokaten skal påse, at rettens omkostningsafgørelse kan kæres* i henhold til gældende ret.
3. Ved voldgift* forudsætter Bornholms Brand, at omkostningerne bliver fordelt i overensstemmelse med principperne i retsplejelovens kapitel 30.
4. Eventuelt tillagte* omkostninger hos modparten skal komme Bornholms Brand tilgode.

Sikrede skal for egen regning søge tillagte* omkostninger inddrevet hos modparten. Er sådanne omkostninger uerholdelige, dækker Bornholms Brand disse omkostninger med fradrag af selvrisko og indtræder i sikredes ret.

5. Bliver der indgået forlig om betaling af hovedstol, renter og tilkendte omkostninger mod en saldokvittering, skal forligsbeløbet fordeles forholdsmæssigt mellem på den ene side hovedstol og renter og på den anden side tilkendte omkostninger.

H Moms

Moms skal endeligt betales af sikrede, i det omfang denne kan medregne beløbet til den indgåede merværdiafgift i momsregnskabet. Bornholms Brand trækker merværdiafgiftsbeløbet fra ved betaling i henhold til punkt 25.F.2., uden at de i dette punkt nævnte beløb bliver begrænset.

I Forsikringsperioden

Dækningen omfatter kun omkostninger ved tvister*, hvor søgsmålsgrunden, dvs. de begivenheder og faktiske forhold, som tvisten* udspringer af, er opstået samtidig med eller efter dækningens ikrafttræden. Det er en betingelse, at søgsmålsgrunden er opstået, inden dækningens ophør.

J Valg af advokat

1. Sikrede vælger selv sin advokat blandt medlemmerne af Advokatsamfundet.
2. Når Bornholms Brand har givet tilsagn om retshjælpsdækning, skal advokaten afstå fra at gøre salærkrav m.v. gældende hos sikrede. Dette gælder dog ikke selvrisiko og moms samt eventuelle beløb ud over dækningen samt udgifter, som falder uden for dækningen.
3. Nægter advokaten at afgive erklæring herom, kan der ikke gives retshjælpsdækning. Advokaten har direkte krav mod Bornholms Brand på forsikringsydelsen og kan ikke med bindende virkning for Bornholms Brand indgå aftale om sit salær med sikrede.
4. Salæret bliver beregnet i overensstemmelse med de retningslinier for sagsomkostninger i borgerlige sager*, som domstolene følger.
5. En advokat kan ikke uden Bornholms Brands samtykke føre en sag, hvis han har en økonomisk interesse i den sikrede forening-/ejendom.
6. Har Bornholms Brand og sikrede sammenfaldende interesser i tvisten*, er advokatvalget overladt til Bornholms Brand.
7. Eventuelt advokatskifte må ikke fordyre sagen.

K Anmeldelse til Bornholms Brand

1. Anmeldelse til Bornholms Brand skal ske hurtigst muligt.
2. Er dækningen ophørt, er det tillige en betingelse, at Bornholms Brand modtager anmeldelse senest 6 måneder fra dækningens ophør.
3. Anmeldelse til Bornholms Brand skal så vidt muligt indeholde
  - a. Angivelse af modparten.
  - b. Påstand (eventuelt tillige modpartens påstand).
  - c. Kort sagsfremstilling med angivelse af de anbringender, som påstanden bygger på. Bornholms Brand kan endvidere, når det er nødvendigt af hensyn til sagens belysning, forlange dokumenter og bevisligheder forelagt. Endelig vil Bornholms Brand kunne forlange en juridisk begrundelse for påstanden.
  - d. Oplysning om, hvilke processkridt af udgiftskrævende art, der planlægges eller undertagelsesvis måtte være indledt.
  - e. Advokatens erklæring om, at denne med hensyn til salærkrav mv. vil holde sig til Bornholms Brand.
4. Under sagens behandling giver advokaten Bornholms Brand underretning om processkridt* af omkostningsmæssig betydning.

L Generelle vilkår

Retshjælpsdækningen følger ejendomsforsikringen, og de for denne gældende vilkår i det omfang, de kan finde anvendelse og ikke særligt er fraveget ved nærværende vilkårstillæg.

26. Omstilling af låse

Gælder, hvis dækningen er oprettet ifølge forsikringsaftalen.

- A** Uanset vilkårenes side 5, punkt 4.J. og punkt 4.K. er forsikringen udvidet til at dække sikredes erstatningsansvar for bortkomst af nøgler overdraget i sikredes varetægt.
- B** Maksimumerstatningen til dækning af udgifter til omstilling af låse og genfremstilling af nøgler udgør højst 200.000 kr. pr. forsikringsbegivenhed og højst 1.000.000 pr. forsikringsår. Beløbene bliver ikke indeksreguleret.

Ordforklaring i alfabetisk orden

Akkord

En skyldners aftale med sine kreditorer om eftergivelse eller henstand med en del af hans gæld.

Arrest

Et retsmiddel der tages i brug for at sikre, at en skyldner senere kan betale sin gæld, idet han ved arresten bliver uberettiget til at disponere over de ting, der er gjort arrest i.

Betalingsstandsning

Generelt ophør med frivillig betaling af gæld som følge af, at man ikke mener sig i stand til at opfylde sine forpligtelser.

Borgerlige eller civile sager

I modsætning til straffesager.

Gældssanering

Ordning, hvor en skyldner opnår nedsættelse, bortfald eller henstand med hele sin gæld. Skifteret- ten tager stilling til, om en skyldner kan opnå gældssanering.

Inkassosager

Sager, hvor der ikke er tvivl om, at en person skylder penge. Der er altså ikke nogen tvist, se under dette ord.

Konkurs

En ordning, hvor en skyldners formue fratages ham for at blive uddelt ligeligt blandt hans kreditorer.

Kumulation

Det forhold, at flere krav eller flere parter samles under samme retssag.

Kære

Et andet udtryk for anke eller klage.

Likvidation

Avvikling af et aktie- eller anpartsselskab, uden konkurs.

Processkridt

Tiltag under en retssag, fx en beslutning om at iværksætte et syn og skøn, eller at inddrage en anden part i sagen, eller lignende.

Syn og skøn

Sagkyndiges vurdering af et bestemt forhold, fx en mangel ved en genstand eller en fast ejendom. Syn og skøn kan udmeldes af retten under en retssag, se punkt 23.D.3., eller uden at der er indledt en retssag, fx for at give mulighed for at vurdere, om der er grundlag for at anlægge sag, se punkt 23.D.4.

Tillagte omkostninger

Omkostninger under en rets- eller voldgiftssag, som en part ifølge rettens afgørelse skal have betalt af modparten.

Tvangsfuldbyrdelse

De handlinger, der skal til for at et tilgodehavende der er tilkendt ved dom eller voldgift, bliver inddrevet.

Tvist

En konflikt, som med rimelighed kan danne grundlag for at rejse en retssag.

Voldgift

I stedet for at lade de almindelige domstole afgøre en sag, kan man nedsætte en voldgift, hvor parterne som regel selv bestemmer, hvilke personer der skal afgøre sagen.

Bornholms Brandforsikring
A/S
CVR-nr. 15465972

Tornegade 8
3700 Rønne
Telefon 56 93 00 00

Internet www.bornholmsbrand.dk
E-mail info@bornbrand.dk